

Souhrnná informace o působení českého velení a jednotek mise EUTM

1. Mise obecně

Hlavním úkolem mise je pomoc při výstavbě a výcviku malijské armády tak, aby byla v budoucnu schopna samostatně čelit útokům ozbrojených teroristických skupin a zajistit suverenitu a teritoriální integritu země. Má rovněž podpořit výstavbu nedávno vytvořených Společných sil zemí G5 Sahel.

Malijské vojáky cvičíme proto, aby byli sami schopni zajistit bezpečnost na svém území a omezit působení mezinárodních teroristických skupin. Je to v souladu s žádostí samotných Malijců a na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN, která vyzvala regionální i mezinárodní společenství, včetně EU, ke koordinované asistenci a poskytnutí expertízy k podpoře schopností malijských ozbrojených sil. Evropská unie zřídila misi EUTM na základě rozhodnutí Rady EU v roce 2013. AČR v misi působí souvisle od roku 2013. Dosud se v Mali vystříдалo 15 kontingentů AČR. Momentálně zde působí 4. úkolové uskupení AČR Mali.

2. Velení silám EUTM

Dne **12. června 2020** převzala Česká republika od Portugalska velení výcvikové mise Evropské unie v Mali. Velení mise brigádní generál František Ridzák předal **12. ledna 2021** španělskému veliteli brigádnímu generálovi Fernandu Luisovi Garciovi Herreizovi. Před pověřením velením mise generál Ridzák v rámci struktury Generálního štábu AČR řídil Agenturu komunikačních a informačních systémů MO.

Čtyřicetičlenná skupina příslušníků resortu obrany tvoří jádro velitelství výcvikové mise. Nejedná se jen o vojáky, v misi působí i tři civilní odborníci – politický poradce, poradkyně pro lidská práva a genderové záležitosti a soudní znalec v oboru francouzského jazyka.

Vojáci sloužící na velitelství jsou vybráni z útvarů napříč celou armádou, od velení až po bojové jednotky na taktické úrovni. Členy týmu jsou například zdravotníci, vojenský lékař, vojenský veterinář, specialisté na výcvik, právník, finanční specialista nebo tiskový mluvčí. V týmu je celkem sedmáct důstojníků, kteří ovládají anglický i francouzský jazyk. Ve velení mise jsou celkem tři ženy.

3. COVID

V polovině června 2020, kdy český tým, už za přísných hygienických opatření, přebíral velení, věděl, že jeden z hlavních úkolů bude vrácení výcvikových aktivit do původního stavu a **vytvoření podmínek pro implementaci nového, pátého, mandátu, který rozšiřuje prostor operace do celého Mali, navyšuje personál i rozpočet.** V dubnu musela zhruba polovina koaličních vojáků odcestovat domů a výcvikové aktivity se výrazně utlumily. Návrat vojáků do mise byl pečlivě naplánován, výcvik bylo nutné obnovit a nečekat do odeznění pandemie. V srpnu státní převrat opět výcvik přerušil.

4. Převrat

Během převratu velení mise situaci nepřetržitě monitorovalo a vyhodnocovalo. České velení následně vytvořilo vazby s nově utvářeným velením malijské armády.

5. Obnovení výcvikových aktivit

Hospodářské společenství západoafrických států (ECOWAS) uvalilo na Mali sankce a stanovilo řadu podmínek, které musely být bezpodmínečně splněny – jmenování prezidenta pro přechodné období, premiéra a vlády, která dovede zemi za osmnáct měsíců k demokratickým volbám. Velitel EUTM generál Ridzák se proto podílel aktivně na sérii jednání s ředitelstvím evropských misí v Bruselu, velvyslanectvími Evropské unie v Mali a dalších partnerských zemích. České velení sledovalo politickou situaci a vývoj v rámci tamějšího ministerstva obrany a generálního štábu. Podmínky pro uvolnění embarga byly nakonec ze strany Mali naplněny.

Také osobním přispěním velitele mise, po maratónu jednání, se povedlo soustředit pro bruselské ústředí veškeré podklady k návratu mise do normálu. Návrat k původním schopnostem před začátkem pandemie a obnovu výcviku schválil ředitel vojenských misí EU, admirál Hervé Bléjean.

Přestože byl výcvik Malijsců přerušeny, mise EUTM zabezpečovala výcvik ve prospěch Společných sil zemí G5 Sahel, kdy zorganizovali přípravu pro několik desítek členů hlavního místa velení sil G5 (viz link níže).

<https://www.mise.army.cz/aktualni-mise/malli/zprav/kurz-pro-nove-cleny-stabu-veleni-g5-sahel-224287/>

6. Úspěchy českého velení

Rozmach výcvikových aktivit (decentralizovaných) – mimo výcvikový kemp v Koulikoro

České velení mise realizovalo četné rekognoskace možností výcviku v Gao, Timbuktu, Sévaré a Banankoru, abychom mohli začít s výcvikem Malijsců v polních podmínkách ve střední části Mali. **To znamená, že se více přizpůsobujeme potřebám a operačním cyklům malijské armády a budeme vojáky cvičit blíže k místu nasazení.**

Navzdory všem bezprecedentním problémům, se kterými se české velení mise potýkalo, cvičili dále za dodržení přísných hygienických opatření. Ke konci roku se povedlo rozběhnout **souběžný výcvik v nejvzdálenějších místech Mali najednou**, od Ménaky, přes Gao, Timbuktu, Sévaré, Banankoro až po Bamako. **Takto rozsáhlý výcvik se v historii EUTM ještě neuskutečnil. Od začátku listopadu 2020 do konce ledna 2021 bude vycvičeno šest set malijských vojáků.**

Výcvik v Gao na obrněných vozidlech

Malijská armáda získala desítky obrněných vozidel Typhoon pro vedení operací v částech Mali, které jsou zmítané častými útoky povstalců. Vojáci proto budou využívat obrněnce hlavně ve střední části země, kde je vliv teroristických skupin nejrozšířenější. **A právě v Gao, které je od hlavního města Bamaka vzdálené tisíc kilometrů, se uskutečnil historicky první výcvik malijské čtyř vedený misí EUTM-M.**

Poddůstojnická škola v Banankoro

České velení přišlo také s **novou iniciativou provedení rozsáhlé rekonstrukce poddůstojnické školy v Banankoro**. Konkrétně šlo o celkové vybavení IT učebny (rekonstrukce místnosti, kabeláž, rozvody, nábytek, HW a SW počítačů) pro výcvik poddůstojnického sboru. Právě poddůstojníci jsou hlavní silou a tvoří páteř malijské armády. Koncem roku 2020 proběhl v této škole historicky první výcvik pro instruktory. Pro velký úspěch tohoto projektu se bude z kraje roku 2021 realizovat další výcvik.

Další projekty pomoci ve prospěch malijské armády

Oprava pěší střelnice poblíž základny KTC Koulikoro, kterou se dosáhne zvýšení bezpečnosti a kapacity pro základní výcvik ve střelecké přípravě. V dalších projektech bychom se rádi zaměřili v rámci projektů rychlého dopadu na pomoc civilnímu obyvatelstvu (výstavba a opravy studen, škol, nákup základního materiálu pro zdravotnická a vzdělávací zařízení).

Integrace mise EUTM do struktury malijského generálního štábu a velení G5 Sahel

Českému velení mise se podařilo vůbec poprvé plně integrovat v rámci poradní činnosti mise EUTM přímo do struktury malijského generálního štábu a hlavního místa velení **Společných sil zemí G5 Sahel**. V tamních strukturách vznikla sekce pro podporu projektů, která má na starosti implementaci a dohled nad naplňováním přijatých rozhodnutí.

Humanitární pomoc

Během velení mise EUTM AČR zabezpečila přepravu dvou humanitárních pomocí – materiálu Člověka v tísní, který působí v regionu Kayes spolu s německou humanitární společností. Armáda také zajistila přepravu humanitárního materiálu od hnutí Stonožky, se kterým AČR dlouhodobě spolupracuje.

Spolupráce s partnery

Jako vůbec první velitel mise EUTM byl generál Ridzák pozván velitelem operace Barkhane do hlavního velitelství v hlavním města Čadu v N'Djaméně k prohloubení vzájemné spolupráce obou misí. Toto jednání bylo velmi pozitivní a umožnilo efektivněji synchronizovat vzájemné výcvikové aktivity. V rámci svého nasazení se podílel generál Ridzák na předání zkušeností z prostoru nasazení například pro příslušníky kurzu generálního štábu OS Francie a další.

7. Odůvodnění našeho působení v oblasti Sahelu

Evropská unie se v Sahelu, zdaleka nejen vojensky, silně angažuje. Je nezpochybnitelné, že další zhoršování bezpečnostní situace v Sahelu by mělo přímý bezpečnostní dopad na Evropu. Došlo by k dalším migračním vlnám a rozšíření vlivu teroristických skupin, a tedy k rozmachu konfliktu do severní Afriky, který tak může přímo ohrozit jižní hranice Evropské unie. A to už se nás jako člena unie velmi týká.

8. Odůvodnění našeho velení EUTM

Česká republika je dlouhodobě jedním z největších přispěvovatelů do mise EUTM Mali. Z tohoto důvodu bylo logické vyústění navázat na předchozí jednotky a ucházet se o převzetí velení mise. Velení mise EUTM vede k rozšíření schopností pro příslušníky AČR a dále poukazuje na připravenost se ucházet k nejvyšší posty v rámci misí EU a potažmo NATO.

9. Úkoly české mise EUTM

Během českého velení EUTM se v mali vystřídala dvě úkolová uskupení AČR Mali.

Od 22. května 2020 v místě působilo 3. úkolového uskupení AČR MALI. Organizační jádro 3. ÚU AČR MALI bylo tvořeno vojáky 74. mechanizovaného praporu, doplněného o příslušníky 43. výsadkového praporu a dalších útvarů AČR.

4. ÚU AČR MALI převzalo operační úkol 24. listopadu 2020. Organizační jádro 4. ÚU AČR MALI je tvořeno vojáky 131. dělostřeleckého oddílu doplněného o další specialisty dalších útvarů AČR.

Velení a štáb ÚU AČR MALI (v počtu 12 osob) se svými příslušníky podílí na plánování a velení ÚU AČR MALI.

Úkolem 1. jednotky ochrany Bamako 4. ÚU AČR MALI (v počtu 35 osob) je ochrana velitelství výcvikové mise EUTM (Training Mission) v Bamaku, provádění doprovodů velitele a štábu mise, zabezpečení velitelství, ochrana a doprovod VIP a MEDEVAC.

2. jednotka ochrany Koulikoro 4. ÚU AČR MALI (v počtu 26 osob) zabezpečuje ochranu výcvikové základny v Koulikoro (KTC), zabezpečuje doprovody a ochranu příslušníků velitelství a podílí se na výcviku malijské armády. Při plnění těchto úkolů čeští vojáci spolupracují převážně s francouzskými, malijskými, německými a španělskými jednotkami. KTC se nachází cca 60 km od Bamaka.

Průměrně 25-30 výjezdů zabezpečují příslušníci jednotek ochrany. Tyto výjezdy jsou k zabezpečení výcviku, starlite, doprovod zástupců mise k jednáním, rotací, stáží nebo logistických transportů. Ochrana základem je nepřetržitá. AČR se podílí na vnější ochraně velitelství mise EUTM v Bamako (ochranu částečně zabezpečuje kontraktovaná bezpečnostní firma)

Zastoupení OSN MINUSMA (v počtu 4 osob) působí na pozicích mezinárodního štábu mise OSN MINUSMA a podílí se tak na výcviku a plánování prostředků vzdušné podpory pro operaci MINUSMA.

Předpokládaná doba nasazení jednotky je šest měsíců.